

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 21 grudnia 2022 r.

NK-KSE.431.1.31.2022.AG

**Pan
Piotr Roman
Prezydent Miasta Bolesławiec**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*¹ oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie*², a także imiennego upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 15 września 2022 r.³ Aleksandra Grzebieniowska – inspektor wojewódzki z Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, w dniach od 19 września 2022 r. do 9 listopada 2022 r. przeprowadziła kontrolę problemową w trybie zwykłym w Urzędzie Miasta Bolesławiec z siedzibą przy ul. Rynek 41, 59-700 Bolesławiec, w przedmiocie realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. *o dowodach osobistych*⁴ oraz na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. *o zmianie imienia i nazwiska*⁵.

Zgodnie z art. 47 w zw. z art. 46 ust. 1-3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, w nawiązaniu do projektu wystąpienia pokontrolnego, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym w dniu 28 czerwca 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2022 r.⁶

Celem kontroli była ocena działalności jednostki kontrolowanej w zakresie tematyki objętej kontrolą, dokonana na podstawie ustalonego stanu faktycznego przy zastosowaniu przyjętych kryteriów kontroli, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości ustalenie ich zakresu, przyczyn i skutków oraz osób za nie odpowiedzialnych, a także sformułowanie zaleceń pokontrolnych zmierzających do usunięcia nieprawidłowości.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów:

¹ Tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

² Tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 135 ze zm.

³ Znak NK-KSE.0030.106.2022.AG.

⁴ Tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 671.

⁵ Tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 1988.

⁶ Znak NK-KSE.430.6.2021.MK.

wniesionych w postaci elektronicznej¹⁵. Na podstawie analizy dokumentacji ustalono, co następuje.

Wnioski o wydanie dowodu osobistego składały uprawnione osoby, zgodnie z art. 25 ust. 1 i 2 u.d.o. W przypadku wydawania dowodu osobistego dla osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych (dziesięć przypadków¹⁶) wniosek składał rodzic.

W trakcie kontroli stwierdzono, iż wniesione do organu wnioski o wydanie dowodu osobistego były kompletne i złożone na obowiązującym w dniu składania wniosku wzorze. Do wszystkich wniosków została załączona prawidłowa fotografia, odzwierciedlająca, w sposób niebudzący uzasadnionych wątpliwości, wizerunek twarzy osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, zgodnie z art. 29 ust. 1 u.d.o., a także § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 stycznia 2020 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu¹⁷ (powoływanego dalej w skrócie jako „r.w.d.o.”) lub § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 października 2021 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu¹⁸ (powoływanego dalej w skrócie jako „r.d.o.”).

Kontrola wykazała, że na wszystkich wnioskach złożonych do organu w formie papierowej znajdowała się adnotacja urzędowa o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego (na podstawie poprzedniego dowodu, paszportu lub danych dostępnych w rejestrach państwowych), zgodnie z § 8 ust. 4 r.w.d.o. oraz wzorem wniosku o wydanie dowodu osobistego, stanowiącym załącznik nr 2 do r.d.o.

Ustalono, iż w 9 przypadkach¹⁹ (na 10) znajduje się adnotacja o pobraniu lub też niepobraniu odcisków palców, zgodnie z § 4 ust. 3 r.d.o.²⁰

Analiza wydanych dowodów osobistych wykazała, iż w każdym przypadku wystąpiły przesłanki do wydania nowego dowodu, zgodnie z art. 46 u.d.o.

Stwierdzono, iż odbiór dokumentu tożsamości był każdorazowo potwierdzany na odpowiednim formularzu, zgodnie z art. 31 u.d.o. oraz § 11 ust. 1 r.w.d.o. lub § 8 ust. 1 r.d.o. W przypadku dowodu osobistego wydanego osobie nieposiadającej zdolności do czynności prawnych, dowód odbierał rodzic (§ 11 ust. 2 i 3 r.w.d.o.).

Zgodnie z § 18 ust. 1 r.w.d.o. lub § 13 ust. 1 r.d.o. posiadaczowi dowodu osobistego, który dokonał osobistego zgłoszenia w organie gminy utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego, wydaje się *zaświadczenie o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego*. Wobec powyższego, w toku czynności kontrolnych ustalono, iż w przypadkach, w których powodem ubiegania o wydanie dowodu osobistego było uszkodzenie dowodu (DFB.....) lub utrata dowodu (DCS....., DCS....., DCV....., DCV....., DES.....) przedmiotowe zaświadczenia były wydawane, a podpis i data na zaświadczeniu potwierdza ich odbiór przez osoby zgłaszające utratę lub uszkodzenie dowodu. Ustalono, iż przedmiotowe zaświadczenia są przechowywane *ad acta* w kopertach dowodowych. Powyższe jest zgodne z § 60 ust. 4

¹⁵ DCP....., DEI....., DET....., DEW....., DEW....., DFE....., DFE.....

¹⁶ DCN....., DCR....., DCV....., DET....., DCV....., DEW....., DFE....., DFE....., DFE....., DFE.....

¹⁷ Dz. U. z 2020 r., poz. 31, obowiązujące do dnia 6 listopada 2021 r.

¹⁸ Dz. U. z 2021 r., poz. 1865, obowiązujące od dnia 7 listopada 2021 r.

¹⁹ DES....., DFB....., DFE....., DFE....., DFE....., DFE....., DFE....., DFE....., DFE.....

²⁰ Z wyłączeniem wniosków dotyczących osób, które nie ukończyły 12 roku życia, na podstawie art. 29c u.d.o.

*Instrukcji kancelaryjnej*²¹, zgodnie z którą prowadzący sprawę włącza do akt sprawy podpisany egzemplarz pisma wychodzącego przeznaczony do włączenia do akt.

Stwierdzono, że wydane zaświadczenia zgodne są ze wzorem określonym w załączniku nr 6 do r.d.o. Ustalono również, iż pracownicy, których pieczęć i podpis widnieje na wydanych zaświadczeniach, w okresie podpisywania ww. dokumentów, posiadali stosowne umocowanie do podpisywania dokumentów w imieniu Prezydenta Miasta Bolesławiec.

Zgodnie z § 15 ust. 4 r.w.d.o. oraz § 10 ust. 3 r.d.o. do zgłoszenia uszkodzenia dowodu osobistego załącza się uszkodzony dowód osobisty. Stwierdzono, że w kopercie dowodowej DFB.....znajduje się uszkodzony dowód osobisty.

Zgodnie z art. 50 ust. 3 pkt 1 u.d.o. unieważnienie dowodu osobistego następuje z dniem zgłoszenia do organu dowolnej gminy lub konsula Rzeczypospolitej Polskiej utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego przez jego posiadacza lub przekazania do organu dowolnej gminy lub do konsula Rzeczypospolitej Polskiej przez osobę trzecią znalezionej cudzego dowodu osobistego. W toku kontroli stwierdzono, że we wszystkich sprawach, w których przyczynę ubiegania się wydanie dowodu osobistego stanowiła utrata dowodu osobistego lub uszkodzenie dowodu osobistego - unieważnienie dowodu osobistego nastąpiło prawidłowo tj. z dniem zgłoszenia do organu kontrolowanego.

Kontrola wykazała, że dokumentacja związana z dowodami osobistymi zgrupowana jest w kopertach dowodowych, zgodnie z art. 62 ust. 3 u.d.o. Dokumentacja dotycząca dowodów osobistych sporządzona w formie elektronicznej przechowywana jest natomiast w systemie teleinformatycznym organu, co jest zgodne z art. 62 ust. 2 u.d.o.

Ustalono również, że wszystkie sprawy załatwione zostały terminowo, zgodnie z art. 24 ust. 4 u.d.o. Ponadto stwierdzono, że we wszystkich przypadkach organ prawidłowo wprowadził do Rejestru Dowodów Osobistych informacje o nowym dokumencie.

Ustalenia kontroli wykazały następujące uchybienia i nieprawidłowości przy realizacji zadań w zakresie wydawania dowodów osobistych:

Na wszystkich wnioskach wniesionych w postaci papierowej brak jest pieczęci wpływu do organu. Powyższe stanowi naruszenie § 42 ust. 2 *Instrukcji kancelaryjnej*, zgodnie z którym po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym punkt kancelaryjny umieszcza i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma lub, w przypadku gdy nie ma możliwości otwarcia koperty, na kopercie.

Ustalono, iż w jednym przypadku DFE....., na wniosku który złożony został na obowiązującym od dnia 7 listopada 2021 r. formularzu, stanowiącym załącznik nr 2 do r.d.o.²² brak jest adnotacji o pobraniu lub też niepobraniu odcisków palców, której obowiązek sporządzenia wynika z § 4 ust. 3 ww. rozporządzenia. Kontrolowany wyjaśnił:

„Na wniosku o wydanie dowodu osobistego DFE..... brakuje adnotacji o pobraniu lub też niepobraniu odcisków palców, ponieważ w tamtym czasie w Wydziale Spraw Obywatelskich panował Covid i na zastępstwo przyszła osoba która na co dzień wykonuje inny zakres czynności co może prowadzić, jak w tym przypadku do pominięcia

²¹ Stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie *instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych* (Dz. U. z 2011, nr 14, poz. 67), dalej powoływanej jako: „instrukcja kancelaryjna”.

²² Z wyłączeniem wniosków dotyczących osób, które nie ukończyły 12 roku życia, na podstawie art. 29c u.d.o.

zapisu braku powyższej informacji. Niemniej jednak pracownik pobrał odciski palców, informacja ta jest zapisana w systemie RDO”.

Wyjaśnienie nie może zostać uwzględnione. Elementy wniosku o wydanie dowodu osobistego określa art. 28 u.d.o., dlatego też w powyższej sytuacji organ zobligowany był uzupełnić informację o pobraniu odcisków palców (art. 28 pkt 15 u.d.o.).

Kontrola wykazała, iż w dwóch przypadkach (DFE....., DCV.....) na wniosku o wydanie dowodu osobistego brak jest adnotacji o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego (dziecka), widnieje adnotacja o ustaleniu tożsamości rodzica (wnioskodawcy). Kontrolowany wyjaśnił:

„Na wnioskach o wydanie dowodu osobistego DFE ..... oraz DCV ..... brakuje adnotacji o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego tj. dziecka, ponieważ Wydział Spraw Obywatelskich na co dzień przyjmuje dużą liczbę interesantów, co może prowadzić jak w tym przypadku do pominięcia zapisu braku powyższej informacji. Niemniej jednak pracownicy sprawdzają tożsamość osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego na podstawie aktualnego dowodu osobistego lub innego dokumentu tożsamości, a także w systemie RDO”.

Wyjaśnienie nie może zostać uwzględnione. Sposób potwierdzenia danych osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego winien zostać odnotowany na wniosku o wydanie dowodu osobistego, zgodnie z przyjętym jego wzorem. Organ gminy we wniosku o wydanie odnotowuje sposób potwierdzenia danych osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego (art. 29a ust. 6 u.d.o.).

Ustalono również, iż w jednym przypadku (DCP .....) na formularzu odbioru dowodu osobistego brak jest adnotacji o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego. Kontrolowany wyjaśnił:

„Na formularzu odbioru dowodu osobistego DCP ..... złożonego w formie dokumentu elektronicznego brakuje adnotacji o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, ponieważ Wydział Spraw Obywatelskich na co dzień przyjmuje dużą liczbę interesantów, co może prowadzić jak w tym przypadku do pominięcia zapisu braku powyższej informacji. Niemniej jednak pracownik sprawdził tożsamość osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego na podstawie aktualnego dowodu osobistego, a także w systemie RDO”.

Wyjaśnienie nie może zostać uwzględnione. W przypadku, gdy wniosek składany jest w postaci elektronicznej tożsamość osoby ubiegającej się o wydanie dowodu potwierdza się przy odbiorze dowodu, zgodnie ze wzorem formularza odbioru dowodu osobistego.

Ustalono ponadto, iż w pięciu przypadkach (DEI ....., DET ....., DEW ....., DEW ..... oraz DFE .....), w których wnioski w imieniu osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych zostały złożone przez rodzica w formie dokumentu elektronicznego, na formularzu odbioru dowodu osobistego znajduje się adnotacja o sposobie ustalenia tożsamości wnioskodawcy, brak jest natomiast adnotacji o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, tj. dziecka. Kontrolowany wyjaśnił:

„Na formularzach odbioru dowodu osobistego DEI ....., DET ....., DEW ....., DEW ....., DFE ..... złożonych w formie dokumentu

elektronicznego brakuje adnotacji o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego tj. dziecka, ponieważ Wydział Spraw Obywatelskich na co dzień przyjmuje dużą liczbę interesantów, co może prowadzić, jak w tym przypadku do pominięcia zapisu braku powyższej informacji. Niemniej jednak pracownicy sprawdzają tożsamość osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego na podstawie aktualnego dowodu osobistego lub innego dokumentu tożsamości, a także w systemie RDO”.

Wyjaśnienie nie może zostać uwzględnione. Tożsamość dziecka należało potwierdzić na etapie odbioru dowodu osobistego. W przypadku, gdy wniosek składany jest w postaci elektronicznej tożsamość osoby ubiegającej się o wydanie dowodu potwierdza się przy odbiorze dowodu, zgodnie ze wzorem formularza odbioru dowodu osobistego.

Ponadto stwierdzono, iż na jednej kopercie dowodowej DFE .....nie odnotowano imienia ojca, co stanowi naruszenie art. 62 ust. 3 u.d.o.

[dowód: akta kontroli str. 46-285]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz przyjęte w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące realizacji obowiązków organu w zakresie wydawania dowodów osobistych oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

B. Odmowa wydania dowodu osobistego.

Kontroli poddano 10 spraw zakończonych decyzją o odmowie wydania dowodu osobistego na podstawie art. 32 u.d.o. o nr: SO.5344.3.30.2021, SO.5344.3.31.2021, SO.5344.3.32.2021, SO.5344.3.33.2021, SO.5344.3.34.2021, SO.5344.3.19.2022, SO.5344.11.168.2022, SO.5344.11.170.2022, SO.5344.11.172.2022, SO.5344.11.178.2022. Na podstawie analizy dokumentacji ustalono, co następuje.

We wszystkich ww. sprawach wnioski o wydanie dowodu osobistego złożone zostały w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem platformy ePUAP, na prawidłowym formularzu.

Kontrola wykazała, że zaistniały, w sposób nie budzący wątpliwości, przesłanki do odmowy wydania dowodu osobistego, na podstawie przepisu art. 32 ust. 1 u.d.o. Do wniosków załączono fotografie, które były niezgodne z wymogami określonymi w § 6 r.w.d.o. lub w § 6 r.d.o.

W związku z powyższym, organ podejmował czynności procesowe sporządzając do wnioskodawców wezwania na podstawie art. 50 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - *Kodeks postępowania administracyjnego*²³ (powoływanej dalej w skrócie jako „k.p.a.”) celem uzupełnienia wniosku, w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Wezwania sporządzone zostały prawidłowo, na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej. Na wydrukach znajduje się adnotacja, iż dokument podpisano podpisem elektronicznym przez Naczelnika Wydziału Spraw Obywatelskich, z upoważnienia Prezydenta Miasta. Powyższe zgodne jest z art. 14 §1a *in fine* k.p.a.

Z akt spraw wynika, iż odmowy wydania dowodu osobistego nastąpiły w formie prawem przewidzianej tj. decyzji administracyjnej. Wydane przez organ akty administracyjne zawierały większość elementów przewidzianych w artykule 107 k.p.a., w tym informację, że decyzja

---

²³ Tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 2000.

posiada rygor natychmiastowej wykonalności (art. 32 ust. 2 u.d.o.) oraz informację o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia. Z wydruków znajdujących się w aktach spraw wynika, iż decyzje wydane zostały na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej i opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Na przekazanych wydrukach znajduje się adnotacja, iż dokument podpisano podpisem elektronicznym przez Naczelnika Wydziału Spraw Obywatelskich, z upoważnienia Prezydenta Miasta. Z przekazanych wydruków widoku spraw z elektronicznego systemu eDokument2 wynika, iż decyzje o odmowie wydania dowodu osobistego zostały skierowane do wnioskodawców za pośrednictwem platformy ePUAP.

Ustalenia kontroli wykazały następujące nieprawidłowości przy realizacji zadań w zakresie odmowy wydania dowodu osobistego:

W żadnej ze skontrolowanych spraw nie udokumentowano skutecznego doręczenia wnioskodawcom sporządzonych wezwań do przedłożenia prawidłowej fotografii. W toku kontroli przekazano wydruki widoku spraw z elektronicznego systemu eDokument2, na którym widnieją informacje dotyczące daty wysłania i doręczenia ww. dokumentów, niemniej jednak nie można wydruków uznać za dowody doręczenia dokumentu w postaci elektronicznej za pośrednictwem platformy e-PUAP.

Podmiot publiczny kierując pismo za pośrednictwem ePUAP do osoby fizycznej, w celu otrzymania potwierdzenia odbioru, winien to czynić w trybie Urzędowego Poświadczenia Doręczenia (dalej jako: „UPD”)²⁴. Wygenerowane przez system ePUAP UPD jest jedynym niepodważalnym dowodem doręczenia dokumentu elektronicznego²⁵. Wobec powyższego, nie sposób określić czy i w jakiej dacie doręczono wezwania stronom, a tym samym określić ostatni dzień terminu na uzupełnienie wniosków o wydanie dowodu osobistego (wskazano termin na uzupełnienie 7 dni od daty otrzymania wezwania).

Podobnie, jak w przypadku ww. wezwań, w żadnej sprawie nie udokumentowano skutecznego doręczenia stronom wydanych decyzji administracyjnych. Organ orzekający w żadnej ze spraw nie przedłożył powiązanego z wydanym aktem administracyjnym dowodu doręczenia w postaci UPD. Z akt kontrolowanych spraw nie wynika w jakiej dacie i czy w ogóle stronom zostały doręczone decyzje o odmowie wydania dowodu osobistego. Kontrolowany wyjaśnił:

„W sprawach SO.5344.3.30.2021, SO.5344.3.31.2021,
SO.5344.3.32.2021, SO.5344.3.33.2021, SO.5344.3.34.2021,
SO.5344.3.19.2022, SO.5344.11.168.2022, SO.5344.11.170.2022,

²⁴ Zgodnie z treścią art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne Urzędowe Poświadczenie Odbioru (UPO) to dane elektroniczne powiązane z dokumentem elektronicznym doręczonym podmiotowi publicznemu lub przez niego doręczanym w sposób zapewniający rozpoznawalność późniejszych zmian dokonanych w tych danych, określające:

a) pełną nazwę podmiotu publicznego, któremu doręczono dokument elektroniczny lub który doręcza dokument,
b) datę i godzinę wprowadzenia albo przeniesienia dokumentu elektronicznego do systemu teleinformatycznego podmiotu publicznego - w odniesieniu do dokumentu doręczanego podmiotowi publicznemu,
c) datę i godzinę podpisania urzędowego poświadczenia odbioru przez adresata z użyciem mechanizmów, o których mowa w art. 20a ust. 1 albo 2 - w odniesieniu do dokumentu doręczanego przez podmiot publiczny,
d) datę i godzinę wytworzenia urzędowego poświadczenia odbioru. W art. 3 pkt 20 lit. b ustawy o informatyzacji mowa jest zatem o Urzędowym Poświadczeniu Przedłożenia (UPP), zaś pod literą "c" tego przepisu – o Urzędowym Poświadczeniu Doręczenia (UPD).

²⁵ WSA w Szczecinie w Wyroku I SA/Sz 791/19 z dnia 13 lutego 2020 r. podkreślił, że „w przypadku doręczania pism drogą elektroniczną UPD stanowi jedyny dowód doręczenia pisma adresatowi. Wygenerowanie przez ePUAP UPD w konkretnej dacie dowodzi możliwości odebrania pisma przez jego adresata podpisującego owo poświadczenie. Poświadczenie doręczenia jest niezaprzeczalnym urzędowym poświadczeniem odbioru”.

SO.5344.11.172.2022, 50.5344.11.178.2022 nie posiadamy dowodów doręczeń wnioskodawcom za pośrednictwem platformy e-PUAP wezwań oraz decyzji o odmowie wydawania dowodu osobistego, ponieważ to pracownik, a nie przełożony który posiada ten podpis elektroniczny do właściwej formy wysyłki, przesyłał wyżej wymienione dokumenty. Ponadto w chwili obecnej wysyłka prowadzona jest za pośrednictwem UPD i posiadamy dowody doręczenia pism wnioskodawcom”.

Wyjaśnienie nie zostało uwzględnione. Zgodnie z przepisem art. 110 k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. W żadnej z powyższych spraw nie sposób stwierdzić czy i w jakiej dacie doręczono stronom decyzje. Podkreślić należy, iż ciężar dowodu w zakresie wykazania, w jakiej dacie rzeczywiście doręczono i czy w ogóle doręczono decyzję, spoczywa na organie orzekającym²⁶. W przypadku wniesienia przez stronę odwołania od decyzji, brak UPD uniemożliwia organowi ustalenie w jakiej dacie nastąpiło skuteczne doręczenie, a następnie ustalenie daty ostatniego dnia terminu na skuteczne wniesienie ewentualnego odwołania.

Brak dowodów nadania oraz poświadczeń doręczenia pism przez organ osobom fizycznym (UPD) w powyższych sprawach uniemożliwia również ocenę terminowości załatwienia spraw, na podstawie art. 35 § 3 k.p.a.

Ponadto, kontrola wykazała, iż żadna decyzja nie spełnia wymogu określonego w przepisie art. 107 § 3 *in principio* k.p.a. Zgodnie ze wskazaną normą uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Przepis ten obliguje zatem organ do wyjaśnienia wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności faktycznych oraz wyjaśnienia stronie przyczyn takiego a nie innego załatwienia żądania strony. Z treści skontrolowanych decyzji wynika, kiedy i do kogo wpłynął wniosek o wydanie dowodu osobistego. W następnej kolejności decyzja uzasadnia szeroko, jakie wymogi winna spełniać załączona do wniosku fotografia wraz z rygorem, że gdy nie spełnia ona wskazanych wymogów, organ odmawia wydania dowodu osobistego w drodze decyzji administracyjnej. Stwierdzono natomiast, iż wydane decyzje nie zawierają informacji o podjętej przez organ czynności procesowej wezwania do przedłożenia prawidłowej fotografii, a następnie z uwagi na upływ wyznaczonego terminu wobec milczenia wnioskodawcy, organ orzeka o odmowie wydania dowodu osobistego. Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by wyjaśniało tok rozumowania prowadzący do zastosowania konkretnego przepisu prawa materialnego w rzeczywistej sytuacji. Nadto, obowiązek sporządzenia uzasadnienia decyzji odpowiadającego wymogom określonym przepisem art. 107 § 3 k.p.a. stanowi realizację w postępowaniu administracyjnym zasady przekonywania, określonej w art. 11 k.p.a.

Ustalono również, iż w sprawie nr SO.5344.3.33.2021, w zamieszczonej informacji w RDO widnieje status wniosku „*bez rozpoznania*” zamiast „*zakończony odmownie*”. Kontrolowany wyjaśnił:

„W sprawie SO.5344.3.33.2021 wniosek o wydanie dowodu osobistego zakończył się wydaniem decyzji o odmowie wydania dowodu osobistego, pracownik rejestrując w Rejestrze Dowodów Osobistych

²⁶ Zob. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 23 stycznia 2020 r., III AUa 423/19.

decyzję pomylił się i zaznaczył „bez rozpoznania” zamiast „zakończony odmownie””.

Powyższe wyjaśnienie należało uznać za przyczynę stwierdzonej nieprawidłowości.

Stwierdzono również, iż w dokumentacji spraw brak jest metryk spraw, co stanowi naruszenie art. 66a k.p.a.

[dowód: akta kontroli str. 286-400]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące odmowy wydawania dowodu osobistego oceniono **negatywnie**.

C. Udostępnianie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi.

Kontroli poddano 12 spraw z zakresu udostępniania dokumentacji związanej z dowodami osobistymi (SO.5345.7.1.2021, SO.5345.7.2.2021, SO.5345.7.3.2021, SO.5345.7.20.2021, SO.5345.7.21.2021, SO.5345.7.22.2021, SO.5345.7.1.2022, SO.5345.7.2.2022, SO.5345.7.3.2022, SO.5345.7.16.2022, SO.5345.7.17.2022, SO.5345.7.18.2022) oraz 8 spraw z zakresu udostępniania danych z Rejestru Dowodów Osobistych²⁷ (SO.5345.5.1.2021, SO.5345.5.2.2021, SO.5345.6.1.2021, SO.5345.6.2.2021, SO.5345.5.4.2022, SO.5345.5.5.2022, SO.5345.6.2.2022, SO.5345.6.3.2022). Na podstawie analizy dokumentacji ustalono, co następuje.

Na wszystkich wnioskach widnieje potwierdzenie wpływu wniosku do organu, zgodnie z § 42 ust. 2 *Instrukcji kancelaryjnej*.

Wszystkie sprawy zakończone zostały udostępnieniem danych, za wyjątkiem sprawy SO.5345.7.2.2021, w której to wniosek pozostawiono bez rozpoznania.

Ustalono, iż wnioski nie podlegały opłacie za udostępnienie danych z RDO oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi, na podstawie art. 73 ust. 1 lub art. 75 ust. 4 u.d.o.

W toku kontroli stwierdzono, że za wyjątkiem jednego przypadku, we wszystkich sprawach udostępniono dane zgodnie z żądaniem podmiotu wnioskującego oraz w zakresie, w jakim wykazał uprawnienia w uzyskaniu żądanych danych (art. 72 ust. 2 lub art. 75 ust. 3 u.d.o.). W sprawie nr SO.5345.7.17.2022, w której przedmiotem żądania we wniosku wnioskodawca objął również przesłanie odpisu aktu zgonu, organ prawidłowo przekazał w tym zakresie żądanie do Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego.

We wszystkich pismach stanowiących odpowiedź na wniosek wskazano prawidłowe oznaczenie organu gminy (Prezydent Miasta Bolesławiec). Wszystkie pisma zostały podpisane „*Zup. Prezydenta Miasta*” przez Naczelnika Wydziału Spraw Obywatelskich. Ustalono w toku kontroli, iż pracownik posiada stosowne pełnomocnictwo Prezydenta Miasta Bolesławiec do podpisywania pism dotyczących wszystkich zadań wynikających z zakresu czynności.

W wyniku analizy dokumentacji ustalono, iż doręczenie pism nastąpiło w prawidłowy sposób, a organ kontrolowany zrealizował sprawy terminowo.

W większości przypadków na egzemplarzach pism stanowiących odpowiedź, przeznaczonych do włączenia do akt sprawy, zamieszczono informację co do sposobu wysyłki korespondencji, co jest zgodne z treścią § 60 ust. 3 *Instrukcji kancelaryjnej*.

---

²⁷ dalej jako: „RDO”.

Ustalenia kontroli wykazały następujące nieprawidłowości przy realizacji zadań w zakresie udostępniania danych z RDO oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi:

W sprawie nr SO.5345.7.2.2022 organ wezwał wnioskodawcę w trybie art. 64 § 2 k.p.a. o przedłożenie wniosku na obowiązującym formularzu. Wskazać należy, że wniosek o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi może zostać złożony na formularzu przewidzianym rozporządzeniem wykonawczym do u.d.o. Przepisy u.d.o. nie formułują natomiast takiego obowiązku. Jak stanowi art. 75 ust. 2 u.d.o. dokumentację związaną z dowodami osobistymi udostępnia się na uzasadniony wniosek złożony przez uprawniony podmiot na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym własnoręcznym podpisem lub w postaci elektronicznej, opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Elementy obligatoryjne wniosku, których brak skutkuje koniecznością wezwania o ich uzupełnienie w trybie art. 64 § 2 k.p.a. określa art. 63 § 2 oraz § 3 k.p.a. oraz przepisy rozporządzenia wykonawczego (dane określone we wzorach wniosków). Podkreślenia wymaga, iż tylko wtedy, gdy przepis powszechnie obowiązującego prawa ustanawia wprost określone wymogi co do składanego podania, organ może skutecznie żądać ich spełnienia. W pozostałym zakresie strona powinna zostać wezwana do przedłożenia dokumentów lub złożenia wyjaśnień na podstawie art. 50 k.p.a.

Stwierdzono, iż w 3 sprawach wnioski zawierały braki formalne i organ nie podjął czynności na podstawie 64 § 2 k.p.a. W sprawach nr SO.5345.6.1.2021, SO.5345.6.2.2021 oraz SO.5345.6.2.2022 wnioski wpłynęły za pośrednictwem platformy ePUAP. Z dokumentacji znajdującej się w aktach spraw wynika, że wnioski doręczone zostały w formie skanu dokumentu podpisanego odręcznie (pliku PDF) i nie zawierają podpisów w postaci elektronicznej, do czego zobowiązuje art. 72 ust. 1 u.d.o. oraz art. 75 ust. 2 u.d.o. W toku kontroli organ kontrolowany przekazał wydruki weryfikacji podpisów złożonych na piśmie przewodnych (XML). Podpisy wskazują, że dokonały je osoby nie będące wnioskodawcami w sprawach²⁸. Oznacza to, iż wnioski nie zostały podpisane, a osoby których podpis widnieje na przekazanych wydrukach przekazały za pośrednictwem pism XML skany wniosków podpisane odręcznie. Podkreślić należy, że wniosek o udostępnienie danych, stanowiący załącznik do pisma przewodniego (XML) podpisanego podpisem elektronicznym, możemy uznać za podpisany jedynie wówczas, gdy zostanie odrębnie opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym²⁹. Oznacza to, że w powyższych sprawach wnioski nie zawierały podpisów wnioskodawców. Powyższe stanowi błąd formalny podania, dlatego też organ obowiązany był podjąć czynności, o których mowa w art. 64 § 2 k.p.a., tj. wezwać o ich uzupełnienie.

Wskazać także wymaga, iż zgodnie z dyspozycją art. 55 ust. 5 u.d.o., od dnia 4 maja 2019 r., minister właściwy do spraw zagranicznych zapewnia funkcjonowanie wydzielonej sieci umożliwiającej dostęp konsulom do Rejestru Dowodów Osobistych. Zauważyć należy, iż

---

²⁸ W sprawie SO.5345.6.1.2021 wniosek złożył konsul Ambasady RP w Berlinie a elektronicznie profilem zaufanym podpisała pismo przewodnie Pani Jolanta Cios (osoba nie będąca wnioskodawcą), w sprawie SO.5345.6.2.2021 wniosek złożył wicekonsul Ambasady RP w Barcelonie a elektronicznie profilem zaufanym podpisała pismo przewodnie Pani Ewa Orlińska (osoba nie będąca wnioskodawcą), w sprawie SO.5345.6.2.2022 wniosek złożył wicekonsul Ambasady RP w Kolonii a elektronicznie profilem zaufanym podpisała pismo przewodnie Pani Paulina Harings (osoba nie będąca wnioskodawcą).

²⁹ Zob. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 lipca 2021 r. III OSK 3660/21 oraz Uchwałę Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 grudnia 2021 r., I FPS 2/21.

zapewnienie sieci umożliwiającej realizację zadań przez konsulów może stanowić przesłankę do podejmowania przez organ gminy czynności w trybie art. 61a k.p.a.

W toku czynności kontrolnych ustalono również, że w sprawach nr SO.5345.7.20.2021, SO.5345.7.22.2021, SO.5345.7.1.2022, SO.5345.7.2.2022, SO.5345.7.16.2022 oraz SO.5345.7.18.2022 wnioski złożone zostały przez pracowników Komendy Policji. W dokumentacji ww. spraw brak jest upoważnień wnioskodawców do działania w imieniu organu Policji, a treść podpisów złożonych na wnioskach nie wskazuje na działanie z upoważnienia organu Policji. Organ kontrolowany wyjaśnił, iż:

„W sprawach nr SO.5345.7.2.2022 i SO.5345.7.18.2022 kontaktowano się z organem Policji w celu otrzymania upoważnienia do reprezentowania organu Policji. Po otrzymaniu tego upoważnienia, prześlemy je niezwłocznie organowi kontrolującemu. Również w pozostałych sprawach SO.5345.7.20.2021, SO.5345.7.22.2021, SO.5345.7.1.2022, SO.5345.7.16.2022 podjęto czynności w celu otrzymania stosownych upoważnień. Z chwilą ich otrzymania, prześlemy je niezwłocznie”.

Wyjaśnienie nie może zostać uwzględnione, pomimo podjęcia działań naprawczych w toku kontroli. Zauważyć należy, iż zgodnie z art. 75 ust. 2 u.d.o. dokumentację związaną z dowodami osobistymi udostępnia się na uzasadniony wniosek złożony przez uprawniony podmiot. Uprawnione podmioty wymienione zostały w art. 66 ust. 3 pkt 1-11 u.d.o., w tym wymieniono organy Policji. Organ rozpatrując wniosek ocenia, czy wnioskodawca jest uprawnionym podmiotem na podstawie danych zawartych we wniosku. Organ gminy winien podjąć stosowne działania wyjaśniające - **na etapie wstępnym rozpatrywania wniosku** - mające na celu ustalenie, czy osoby wnioskujące posiadają upoważnienie do reprezentowania organów Policji na zewnątrz, a za takie należy uznać wystąpienie do organu gminy z wnioskiem o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodem osobistym. Kierownik komórki organizacyjnej nie jest organem Policji, o którym mowa w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji*³⁰, zatem winien działać jedynie na mocy upoważnienia.

Kontrola wykazała ponadto, iż w jednej sprawie udostępniono dane ponad zakres żądania. W sprawie nr SO.5345.7.1.2021 wnioskodawca żądał oryginału wniosku o wydanie dowodu osobistego CHA ..... W odpowiedzi pismem z dnia 21 stycznia 2021 r. organ gminy przekazał wnioskodawcy również wniosek o wydanie dowodu osobistego CDD ..... Zgodnie z art. 72 u.d.o. organ powinien udzielać odpowiedzi na wniosek o udostępnienie danych w konkretnej sprawie, w zakresie zgodnym z żądaniem podmiotu wnioskującego i tylko w takim zakresie, w jakim wnioskodawca wykaże uprawnienia do ich otrzymania. W razie wątpliwości co do zakresu żądania wnioskodawcy, organ winien podejmować czynności wyjaśniające na podstawie art. 50 k.p.a. tak, aby udostępniać dane w zakresie zgodnym z żądaniem wnioskodawcy i tylko w takim zakresie, w jakim wnioskodawca wykaże uprawnienia do ich otrzymania.

Ustalono także, iż w podstawach prawnych udostępnienia dokumentacji związanej z dowodami osobistymi w 13 przypadkach³¹ przywołano art. 75 u.d.o. bez przywołania ustępu przepisu³². W związku z powyższym przypomnieć należy, że w myśl art. 6 k.p.a. organy

³⁰ Tekst jedn. Dz.U. z 2021, poz. 1882 ze zm.

³¹ SO.5345.7.1.2021, SO.5345.7.2.2021, SO.5345.7.3.2021, SO.5345.7.20.2021, SO.5345.7.21.2021, SO.5345.7.22.2022, SO.5345.7.1.2022, SO.5345.7.2.2022, SO.5345.7.3.2022, SO.5345.5.1.2021, SO.5345.5.2.2021, SO.5345.6.1.2021, SO.5345.6.2.2021.

³² Art. 75 u.d.o. posiada 5 ustępów.

działają na podstawie przepisów prawa. Dlatego też powinny być one przywoływane w sposób precyzyjny w sporządzanych odpowiedziach na wnioski.

[dowód: akta kontroli str. 401-499]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz przyjęte w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące udostępniania danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi należało ocenić negatywnie **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

D. Wydawanie zaświadczeń z Rejestru Dowodów Osobistych.

Kontroli poddano 8 spraw zakończonych wydaniem zaświadczenia z Rejestru Dowodów Osobistych o nr: SO.5345.13.1.2021, SO.5345.13.2.2021, SO.5345.13.3.2021, SO.5345.13.4.2021, SO.5345.13.1.2022, SO.5345.13.2.2022, SO.5345.13.3.2022, SO.5345.13.4.2022. W zakresie wydawania przez organ zaświadczeń ustalono, co następuje.

Zaświadczenia wydane zostały na wniosek złożony w formie pisemnej osobom posiadającym uprawnienia w jego otrzymaniu, zgodnie z art. 63 ust. 1 u.d.o. Złożone wnioski były kompletne pod względem formalnym.

Ustalono, że we wszystkich sprawach organ badał obowiązek uiszczenia opłaty skarbowej. W siedmiu sprawach organ prawidłowo ocenił, iż wydanie zaświadczenia nie podlegało opłacie skarbowej na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. b, c lub f ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. *o opłacie skarbowej*³³. W aktach sprawy nr SO.5345.13.4.2021, w której to wydanie zaświadczenia podlegało należnej opłacie skarbowej znajduje się stosowny dowód jej uiszczenia.

W większości przypadków (pięć z 8) na wydanych zaświadczeniach zamieszczona jest adnotacja, o której mowa w § 4 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. *w sprawie zapłaty opłaty skarbowej*³⁴.

W większości przypadków (siedem z 8) zaświadczenia zostały wydane zgodnie z żądaniem podmiotu wnioskującego (art. 63 ust. 1 u.d.o.).

Kontrola wykazała, iż wszystkie zaświadczenia wydano w formie papierowej - odpowiadającej formie, w jakiej złożone zostały wnioski (art. 63 ust. 2 u.d.o.).

Ustalono, iż na zaświadczeniach znajduje się również stosowne oznaczenie organu – Prezydenta Miasta Bolesławiec, co jest zgodne z art. 63 ust. 1 u.d.o.

W wyniku kontroli ustalono, że wszystkie sprawy organ kontrolowany zrealizował terminowo, zaświadczenia zostały wydane w terminie określonym w art. 217 § 3 k.p.a.

Ustalenia kontroli wykazały następujące nieprawidłowości i uchybienia przy realizacji zadań w zakresie wydawania zaświadczeń:

W dwóch przypadkach spraw o nr: SO.5345.13.1.2021 oraz SO.5345.13.2.2022 we wniosku dot. zaświadczenia nie wskazano, którego unieważnionego dowodu osobistego dotyczy. Kontrolowany wyjaśnił:

„(...) organ w trakcie przyjmowania wniosku dopytał się klienta o który unieważniony dowód osobisty dotyczy, nie odnotowując tego we wniosku. W chwili obecnej organ wnikliwie będzie podejmował czynności w takich przypadkach”

³³ T.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1923 ze zm.

³⁴ Dz.U. z 2007, nr 187, poz. 1330.

Wyjaśnienie nie może zostać uwzględnione. Mając na uwadze, że osoba zgłaszała utratę więcej niż jednego dowodu osobistego, organ powinien podjąć stosowne czynności wyjaśniające w tym zakresie na podstawie art. 218 § 2 k.p.a., a ustalenia tychże czynności odnotować w aktach sprawy.

W jednym przypadku na zaświadczeniu nr SO.5345.13.2.2021 nie wskazano organu wydającego dowód osobisty. We wniosku przedmiotem żądania wnioskodawca objął imię i nazwisko, datę i przyczynę unieważnienia ostatniego dowodu osobistego oraz organ wydający. Na wydanym zaświadczeniu znajdującym się w aktach sprawy brak jest informacji o organie wydającym dowód osobisty. Kontrolowany wyjaśnił:

„W sprawie SO. 5345.13.2.2021 organ przez pomyłkę nie zamieścił na zaświadczeniu informacji o organie wydającym dowód osobisty. W chwili obecnej organ wnikliwie będzie podejmował czynności w takich przypadkach”.

Wyjaśnienie nie może zostać uwzględnione. Zaświadczenie winno obejmować dane stosownie do żądania zainteresowanego, zgodnie z art. 63 ust. 1 u.d.o. Prawo do informacji związanych z dowodami osobistymi obejmuje zakres, w jakim informacji domaga się osoba, której dane dotyczą.

Ustalono, że na zaświadczeniu nr SO.5345.13.1.2021 wskazano błędną podstawę wydania zaświadczenia – art. 217 k.p.a., zamiast przepisu stanowiącego podstawę do wydania zaświadczenia dotyczącego danych w Rejestrze Dowodów Osobistych tj. art. 63 ust. 1 u.d.o. Na trzech zaświadczeniach o nr: SO.5345.13.1.2022, SO.5345.13.3.2022, SO.5345.13.4.2022 brak jest natomiast adnotacji o zwolnieniu z opłaty skarbowej (zaświadczenia sporządzone zostały w formie wydruku z systemu teleinformatycznego).

Zauważono również, że w sprawie nr SO.5345.13.4.2021 zaświadczenie z dnia 25 czerwca 2021 r. anulowano zaświadczeniem z dnia 2 lipca 2021 r. Wskazać wymaga, iż zaświadczenie jest pochodną istniejących w określonym czasie faktów lub stanu prawnego. Wraz ze zmianą tych faktów lub stanu prawnego zaświadczenie staje się nieaktualne i może być wydane nowe, odpowiadające aktualnemu stanowi prawnemu lub aktualnym faktom. Możliwe jest ponowne wydanie zaświadczenia w tej samej sprawie, bez uprzedniego korygowania, czy też unieważniania pierwotnie wydanego zaświadczenia, z tego względu, że jest ono rodzajem czynności faktycznej, a te nie korzystają z powagi rzeczy osądzonej³⁵.
[dowód: akta kontroli str. 500-555]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące wydawania zaświadczeń z Rejestru Dowodów Osobistych oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację przez Prezydenta Miasta Bolesławiec zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

---

³⁵ Zob. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 września 2009 r. I OSK 104/09.

ZMIANA IMIENIA I NAZWISKA

Postępowania administracyjne prowadzone na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach.

W okresie objętym kontrolą organ kontrolowany zrealizował 65 spraw na podstawie ustawy o z.i.i.n. Kontrolą zostało objęte 20 z nich. Ustalono, że wśród ww. spraw 19 zakończonych zostało decyzjami o zmianie imienia lub nazwiska o nr: SO.5355.1.2021, SO.5355.2.2021, SO.5355.3.2021, SO.5355.4.2021, SO.5355.5.2021, SO.5355.33.2021, SO.5355.34.2021, SO.5355.35.2021, SO.5355.36.2021, SO.5355.37.2021, SO.5355.1.2022, SO.5355.2.2022, SO.5355.3.2022, SO.5355.4.2022, SO.5355.5.2022, SO.5355.24.2022, SO.5355.25.2022, SO.5355.26.2022, SO.5355.27.2022, SO.5355.28.2022. Jeden wniosek w sprawie nr SO.5355.1.2021 zakończono pozostawieniem bez rozpoznania. Na podstawie analizy dokumentacji ustalono, co następuje.

Na wszystkich wnioskach znajduje się pieczęć wpływu do organu, zgodnie z § 42 ust. 2 *Instrukcji kancelaryjnej*. Zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy o z.i.i.n. w przypadku, gdy wniosek o zmianę imienia lub nazwiska jest składany osobiście wnioskodawca przedstawia do wglądu dokument stwierdzający tożsamość. Na wnioskach złożonych osobiście znajduje się stosowna adnotacja potwierdzająca przedstawienie do wglądu przez wnioskodawcę dowodu osobistego³⁶.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że większość złożonych wniosków (dziewiętnaście z 20) była kompletna i zawierała dane określone w art. 11 ust. 1 pkt 1-6 ustawy o z.i.i.n. W przypadku zmiany imienia lub nazwiska małoletniego dziecka³⁷ wnioski składane były przez przedstawiciela ustawowego dziecka, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o z.i.i.n.

Kontrola wykazała, że organ w każdym przypadku egzekwował obowiązek uiszczenia wymaganej opłaty skarbowej, do wniosków dołączone były potwierdzenia dokonania opłaty skarbowej w wysokości 37,00 zł³⁸. W przypadku sprawy nr SO.5355.4.2022 załatwianej za pośrednictwem Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Los Angeles, do wniosku została dołączona adnotacja o pobraniu stosownej opłaty konsularnej.

W wyniku kontroli ustalono, że rozstrzygnięcia ww. spraw następowały we właściwej formie - decyzji administracyjnej (art. 12 ust. 1 ustawy o z.i.i.n), które zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. powinny zawierać: oznaczenie organu i strony, datę wydania, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych, podpis uprawnionej osoby.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że w decyzjach odstępowano od uzasadnień, jednocześnie prawidłowo powołując się na przepis art. 107 § 4 k.p.a. Ponadto na decyzjach prawidłowo znajduje się klauzula pouczająca o natychmiastowym wykonaniu decyzji z mocy ustawy (art. 12 ust. 2 ustawy o z.i.i.n.).

---

³⁶ SO.5355.2.2021, SO.5355.3.2021, SO.5355.4.2021, SO.5355.5.2021, SO.5355.33.2021, SO.5355.36.2021, SO.5355.37.2021, SO.5355.1.2022, SO.5355.2.2022, SO.5355.3.2022, SO.5355.5.2022, SO.5355.24.2022, SO.5355.25.2022, SO.5355.26.2022, SO.5355.27.2022, SO.5355.28.2022.

³⁷ SO.5355.34.2021, SO.5355.35.2021, SO.5355.37.2021, SO.5355.27.2022, SO.5355.28.2022.

³⁸ Za dokonanie czynności urzędowej zmiany nazwiska i imienia (imion) albo nazwiska lub imienia (imion) stawka opłaty skarbowej wynosi 37 zł. Wykaz przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiący załącznik do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2021 r., poz. 1923 ze zm.).

Decyzje podpisane zostały przez właściwy organ tj. Zastępcę Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Bolesławcu. Ustalono, iż decyzje zostały doręczone stronom, co znajduje odzwierciedlenie w aktach spraw (za wyjątkiem decyzji USC.5355.4.2022 kierowanej do Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej, na pozostałych decyzjach znajduje się potwierdzenie osobistego odbioru przez wnioskodawcę, zgodnie z zapisem § 60 ust. 3 *Instrukcji kancelaryjnej* lub w aktach znajduje się zwrotne potwierdzenie odbioru decyzji).

W toku kontroli ocenie poddano również sposób prowadzenia przez organ kontrolowany postępowania wyjaśniającego. Stwierdzono, że organ – za wyjątkiem czterech spraw, badał przesłanki do wydania decyzji pozytywnej.

Stosownie do art. 13 ust. 1 *in principio* ustawy o z.i.i.n., kierownik urzędu stanu cywilnego, który wydał decyzję o zmianie imienia lub nazwiska, przesyła ją za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego, do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa. Rozwinięcie ww. obowiązku znajduje się w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego³⁹. Jak stanowi § 35 cyt. wyżej rozporządzenia, decyzję o zmianie imienia lub nazwiska przekazuje się w rejestrze stanu cywilnego do właściwych kierowników urzędów stanu cywilnego jako odwzorowanie cyfrowe, a jeżeli decyzja została wydana w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu, przekazuje się ją w tej formie.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że wszystkie wydane decyzje o zmianie imienia lub nazwiska organ przesłał do właściwego Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego za pośrednictwem systemu BUSC, zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o z.i.i.n. Ustalono ponadto, że na podstawie wydanych decyzji administracyjnych o zmianie imienia lub nazwiska organ orzekający dołączał wzmiankę dodatkową o zmianie w aktach stanu cywilnego w systemie BUSC, co jest zgodne z art. 24 ust. 2 pkt 2 p.a.s.c. Stwierdzono, że informacje o zmianie imienia lub nazwiska zostały wprowadzone prawidłowo tj. po dniu doręczenia decyzji stronie (art. 110 § 1 k.p.a. w zw. z art. 12 ust. 2 ustawy o z.i.i.n.).

Ustalono również w toku kontroli, że w każdym przypadku informacje o zmianie imienia lub nazwiska zostały zarejestrowane w rejestrze PESEL, zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności⁴⁰.

W wyniku kontroli stwierdzono, że postępowania podlegające kontroli zostały załatwione terminowo. W dwóch sprawach nr SO.5355.35.2021 oraz SO.5355.37.2021 wnioskodawca został poinformowany o przedłużeniu terminu (wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy), co jest zgodne z art. 36 k.p.a. Pismo z informacją o przedłużeniu terminu załatwienia sprawy sporządzone zostało w formie postanowienia.

W aktach spraw znajdują się metryki, o których mowa w art. 66a k.p.a., zgodnie ze wzorem, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy⁴¹. Stwierdzono, że metryki prowadzone są prawidłowo, zawierają adnotacje o poszczególnych czynnościach w sprawie.

---

³⁹ Tekst jedn. Dz.U. z 2016, poz. 1904, dalej jako: „r.r.s.c”.

⁴⁰ Tekst jedn. Dz.U. z 2022, poz. 1191.

⁴¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 250.

Ustalenia kontroli wykazały następujące nieprawidłowości i uchybienia przy realizacji zadań w zakresie zmiany imion i nazwisk:

W jednej sprawie nr SO.5355.3.2021 wniosek nie jest kompletny, nie zawiera wskazania Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, który sporządził akt małżeństwa (art. 11. ust. 1 pkt 1 b ustawy o z.i.i.n), a organ nie wezwał wnioskodawcy do uzupełnienia braku formalnego podania na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. Zastępca Kierownika USC w Bolesławcu wyjaśniła:

„W sprawie nr SO.5355.3.2021 nie wezwano wnioskodawcy do uzupełnienia braku formalnego w postaci braku we wniosku wskazania Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, który sporządził akt małżeństwa, ponieważ fakt ten znany był nam z urzędu, ze względu na dostęp do rejestru PESEL i bazy usług stanu cywilnego.”

Powyższe wyjaśnienie nie może zostać uwzględnione z uwagi na sformalizowany charakter postępowania wnioskowego. Owszem, zgodnie z art. 11a ustawy o z.i.i.n. postępowanie administracyjne w sprawie zmiany imienia i nazwiska w zakresie niezbędnym dla wydania rozstrzygnięcia w sprawie jest prowadzone z wykorzystaniem danych zawartych w rejestrze stanu cywilnego oraz w rejestrze PESEL, niemniej jednak wniosek o zmianę imienia lub nazwiska podlega rygorom formalnym, określonym w art. 11 ust. 1 ustawy o z.i.i.n., dlatego też w powyższej sytuacji organ zobligowany był na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia braków formalnych wniosku, w terminie nie krótszym niż 7 dni z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.

W sprawie nr SO.5355.34.2021 zmiana dotyczyła małoletniego, który ukończył 13 lat, zatem zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy o z.i.i.n do zmiany nazwiska dziecka jest potrzebne także wyrażenie zgody przez dziecko. W aktach sprawy znajduje się zgoda dziecka złożona w formie oświadczenia, przy czym zauważyć należy, iż przepis art. 8 ust. 4 ustawy o z.i.i.n. konkretyzuje, iż zgodę na zmianę nazwiska dziecko wyraża osobiście do protokołu przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego albo jego zastępcą lub na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym podpisem własnoręcznym, poświadczonym za zgodność podpisu przez notariusza. Zgodnie z przepisem art. 68 § 1 k.p.a. z protokołu winno jasno wynikać, kto, kiedy, gdzie i jakich czynności dokonał, kto i w jakim charakterze był przy tym obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono i jakie uwagi zgłosiły obecne osoby.

W sprawie nr SO.5355.37.2021 zgodę na zmianę imienia i nazwiska wyrażał rodzic. W aktach sprawy znajduje się przedmiotowa zgoda, złożona w formie oświadczenia, niemniej podobnie jak w przypadku zgody wyrażanej przez dziecko, zgoda wyrażona przez rodzica w myśl art. 8 ust. 5 ustawy o z.i.i.n. powinna przybrać postać protokołu, o którym mowa w art. 68 § 1 k.p.a.

Kontrola wykazała ponadto, że w 4 poniższych sprawach, Zastępca Kierownika USC w Bolesławcu nie podjął czynności wyjaśniających dot. powodów ubiegania się o zmianę.

W sprawie nr SO.5355.25.2022 zakończonej decyzją o zmianie nazwiska na podstawie art. 4 ustawy o z.i.i.n. strona wniosła o zmianę nazwiska nabytego na nazwisko rodowe, uzasadniając wniosek m.in. tym, iż planuje rozwód, że kończy studia i chciałaby mieć na dyplomie nazwisko rodowe, które jest dla niej ważne i budzi jej sentyment. Zastępca Kierownika USC w Bolesławcu wyjaśniła:

„W sprawie nr SO.5355.25.2022 nie podjęto czynności wyjaśniających i dowodowych, ponieważ wnioskodawca podał wystarczające ważne i obszernie uzasadnione powody do zmiany nazwiska i w związku z tym uwzględniono żądanie strony. Katalog

przesłankę pozytywnych zmiany imienia i nazwiska zawarty w art. 4 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, nie jest katalogiem zamkniętym. W związku z powyższym uznano, że negatywne nastawienie strony do noszonego obecnie nazwiska zasługuje na pozytywne dla niej rozstrzygnięcie tym bardziej, że powróciła do swojego nazwiska rodowego”.

Wyjaśnienie nie zostało uwzględnione. W niniejszej sprawie wnioskodawca nie wykazał, że spełnił przesłankę, o której mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o z.i.i.n., a organ orzekający nie podjął czynności wyjaśniających mających na celu ustalenie stanu faktycznego sprawy, udokumentowania powodów zmiany nazwiska, ale innych niż tylko sam "fakt planowanego rozwodu". Przesłankę zmiany nazwiska wskazuje art. 4 ust. 1 ustawy o z.i.i.n. Zgodnie z tym przepisem zmiany imienia lub nazwiska można dokonać wyłącznie z ważnych powodów. Osoba wnioskująca o zmianę nazwiska w swoim wniosku musi zatem powołać się na hipotezę tego przepisu tj. wskazać, że są ważne powody do tego, by Kierownik USC zmienił jej nazwisko. W toku postępowania organ orzekający bada, czy wnioskodawca udowodnił, że spełnił przesłankę, o której mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o z.i.i.n. W omawianej sprawie wykluczyć należy, iż fakt „planowanego rozwodu” wypełnia pojęcie "ważnych powodów". Powrót do nazwiska noszonego przed ślubem następuje w przypadku orzeczenia rozwodu – w trybie art. 59 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. *Kodeks rodzinny i opiekuńczy*⁴². Organ zatem winien wezwać wnioskodawcę do udokumentowania istnienia określonych „ważnych powodów”, z uwagi na które chce zmienić swoje nazwisko, ale innych niż tylko sam fakt planowanego rozwodu. W przypadku braku udowodnienia takich okoliczności organ winien orzec o odmowie zmiany nazwiska.

W sprawach o nr: SO.5355.5.2021, SO.5355.1.2022 oraz SO.5355.26.2022 zakończonych decyzją o zmianie imienia na podstawie art. 4 ustawy o z.i.i.n. strony wniosły o zmianę imienia nie przedkładając żadnych dowodów na opisywane we wniosku zdarzenia. W dokumentacji ww. spraw brak jest jakichkolwiek dowodów, że m.in. w istocie funkcjonują w społeczeństwie pod takim właśnie imieniem. Organ orzekający o zmianie zapytany o przeprowadzone postępowanie wyjaśniające w powyższych sprawach wyjaśnił:

„W sprawie nr SO.5355.5.2021 nie podjęto czynności wyjaśniających i dowodowych, ponieważ wnioskodawca podał wystarczające ważne powody do zmiany imienia i w związku z tym uwzględniono żądanie strony. Strona wyjaśniła, że od wielu lat przebywa za granicą i wskazany subiektywnie przez nią powód zmiany imienia, uznano za na tyle istotny, by wydać decyzję pozytywną”. W sprawie nr SO.5355.5.2021 nie podjęto czynności wyjaśniających i dowodowych, ponieważ wnioskodawca podał wystarczające ważne powody do zmiany imienia i w związku z tym uwzględniono żądanie strony. Strona wyjaśniła, że od wielu lat przebywa za granicą i wskazany subiektywnie przez nią powód zmiany imienia, uznano za na tyle istotny, by wydać decyzję pozytywną”. W sprawie nr SO.5355.1.2022 nie podjęto czynności wyjaśniających i dowodowych, ponieważ wnioskodawca podał wystarczająco ważne powody do zmiany imienia i w związku z tym uwzględniono żądanie strony. Powodem zmiany imienia strony były traumatyczne wydarzenia

⁴² Tekst jedn. Dz.U. z 2020, poz. 1359.

z dzieciństwa, co wyjaśniła w swoim podaniu. Uznano, że subiektywne negatywne nastawienia do noszonego imienia oraz trwale urazy psychiczne, stanowią uzasadniony powód zmiany imienia”.

Złożone wyjaśnienia nie zostały uwzględnione. Odnosząc się do powyższych spraw wskazać wymaga, że do Kierownika USC należy ocena, czy opisywane we wniosku przyczyny wpisują się w katalog przesłanek pozytywnych zmiany imienia i nazwiska zawarty w art. 4 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Niemniej jednak, w ww. sprawach organ nie wyczerpał możliwości zebrania materiału dowodowego, stanowiącego podstawę wydania rozstrzygnięcia. Ważne powody przemawiające za zmianą imienia i nazwiska, nie mogą wynikać jedynie z subiektywnego przekonania osoby żądającej zmiany, ale muszą również sprostać zobiektywizowanym i zrationalizowanym kryteriom ich oceny⁴³. Osoba chcąc zmienić swoje imię i nazwisko powinna zatem użyć takiej argumentacji i udokumentować żądanie w taki sposób, aby przekonać organ administracyjny, że jej żądanie nie stanowi kaprysu, fanaberii albo że wynika z przekory⁴⁴. Imię i nazwisko danej osoby są jej trwałymi atrybutami, przypisanymi prawnie w aktach stanu cywilnego, według zasad zawartych p.a.s.c., a ich zmiana może nastąpić tylko z ważnych powodów. Ustawodawca jednocześnie przesądził, że sama wola danej osoby, aby zmianie uległo jej imię lub nazwisko i jej subiektywne przekonanie, że takie ważne powody występują, nie jest wystarczającą przesłanką dokonania zmiany. Imię i nazwisko spełnia bowiem w zorganizowanym społeczeństwie istotną funkcję identyfikacyjną i porządkującą. Aby taką funkcję mogło spełniać dane te musi cechować pewność i stabilność⁴⁵. Mając na uwadze powyższe, na organie spoczywała powinność podjęcia wszelkich kroków niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, z uwzględnieniem interesu społecznego i słusznego interesu obywateli (art. 7 k.p.a.), w tym do wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego oraz jego oceny w całokształcie stanu faktycznego sprawy i przedstawienia w uzasadnieniu decyzji (art. 77 § 1, art. 80 oraz art. 107 § 3 k.p.a.)⁴⁶. W przywołanych sprawach organ winien był wezwać strony na podstawie art. 50 k.p.a. do złożenia wyjaśnień poprzez przedłożenie dowodów uzasadniających twierdzenia wskazane we wniosku o zmianę imienia lub nazwiska.

Nie można nie zauważyć, że decyzja administracyjna wydana na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska ma charakter uznaniowy, obowiązkiem organu rozstrzygającego jest zatem wykazanie, iż dokonana ocena pojęcia "ważnych powodów" nie nosiła cech dowolności i nie przekroczyła dopuszczalnej granicy swobody interpretacji. Zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego⁴⁷ „*Uprawnienie organu administracji do wydawania decyzji o charakterze uznaniowym nie zwalnia tego organu z obowiązku zgromadzenia i wszechstronnego zbadania materiału dowodowego i wydania decyzji o treści przekonującej pod względem prawnym i faktycznym*”. Z powyższego wynika bezsprzecznie, iż organ orzekający o zmianie imienia lub nazwiska winien wyjaśnić, czym kierował się podejmując określone rozstrzygnięcie, jakie okoliczności skłoniły go do wydania określonej decyzji administracyjnej. Z uwagi na to, iż organ orzekający nie zgromadził materiału dowodowego w powyższych sprawach oraz na fakt, iż na podstawie art. 107 § 4 k.p.a. każdorazowo odstępował od uzasadniania decyzji, nie można ocenić, czy organ nie przekroczył granic upoważnienia zawartego w ustawie o z.i.i.n.

⁴³ Por. wyrok NSA OZ we Wrocławiu z dnia 9 lipca 1993 r. sygn. akt SA 974/81.

⁴⁴ Wyrok NSA z dnia 22 września 2017 r., sygn. akt II OSK 69/16.

⁴⁵ Wyrok WSA w Łodzi z dnia 15 lutego 2017 r., III SA/Łd 745/16.

⁴⁶ Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 22 września 2016 r., II SA/Sz 294/16.

⁴⁷ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego (do 2003.12.31) w Warszawie z dnia 19 marca 1981 r., SA 234/81.

Kontrola wykazała również, iż w 11 przypadkach Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Bolesławcu wprowadziła informacje o zmianie danych wnioskodawców w ich rekordach w rejestrze PESEL z dniem wydania decyzji, pomimo, że decyzje doręczone zostały stronom w terminie późniejszym⁴⁸. Zastępca Kierownika USC w Bolesławcu wyjaśniła:

„Rozbieżności pomiędzy datami wpisów w rekordach w rejestrze PESEL a datą doręczenia stronom decyzji o zmianie imienia i nazwiska, wynikają z oprogramowania rejestru PESEL. W rejestrze PESEL rejestrując zmianę danych z zakresu nazwiska, znajdują się jedynie rubryki: 1) Nazwisko, 2) Nazwisko rodowe, 3) Data decyzji, 4) Rodzaj organu. W przypadku zmiany imienia zapisy w rejestrze PESEL są inne: 1) Imię pierwsze, 2) Imię drugie, 3) Data zmiany, 4) Rodzaj organu. W związku z powyższym, daty wpisów o zmianie nazwiska w rekordach rejestru PESEL są to daty wydania decyzji, ponieważ program nie uwzględnia rubryki o dacie zmiany nazwiska:

Zastępca Kierownika USC w Bolesławcu wyjaśniła ponadto:

„Ponieważ oprogramowanie rejestru PESEL w przypadku zmiany nazwiska wymaga wpisania „daty decyzji”, natomiast w przypadku zmiany imienia program wymaga wpisania „daty zmiany”, Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego wpisywał we wszystkich przypadkach, zarówno przy zmianie nazwiska, jak i przy zmianie imienia „datę decyzji”, aby tryb postępowania przy dokonywaniu zmian w rejestrze PESEL był jednolity. Tym bardziej, że zdarza się, iż wnioskodawca składa podanie zarówno o zmianę imienia i zmianę nazwiska (sprawa nr SO.5355.4.2022). Niezasadnym wówczas byłby zapis z dwoma różnymi datami w przypadku tej samej decyzji. Dlatego Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego wpisywał również „daty decyzji” w przypadku zmiany imienia (sprawy SO.5355.3.2022 i SO.5355.26.2022)”.

Powyższe wyjaśnienia nie zostały uwzględnione. Owszem, z przedłożonej dokumentacji (wydruków z rejestru PESEL) wynika, że na ekranie rejestracji zmiany nazwiska funkcjonalność systemu przewiduje do uzupełnienia rubrykę o nazwie „data decyzji”, a w przypadku zmiany imienia „data zmiany”. Należy zauważyć jednak, iż przechodząc na widok ekranu historii zmian w rejestrze PESEL w zakresie zmiany imienia lub nazwiska w obydwu przypadkach system wyświetla „datę zmiany”. Zatem zasadnym wydaje się rejestrowanie informacji o dacie zmiany, a nie dacie decyzji.

---

⁴⁸ SO.5355.2.2021: zarejestrowano informację o zmianie w dniu 16.02.2021 r., a decyzja doręczona została w dniu 17.02.2021 r.; SO.5355.34.2021: zarejestrowano informację o zmianie w dniu 03.12.2021 r., a decyzja doręczona została w dniu 06.12.2021 r.; SO.5355.35.2021: zarejestrowano informację o zmianie w dniu 21.01.2022 r., a decyzja doręczona została w dniu 26.01.2022 r.; SO.5355.37.2021: zarejestrowano informację o zmianie w dniu 26.01.2022 r., a decyzja doręczona została w dniu 27.01.2022 r.; SO.5355.2.2022: zarejestrowano informację o zmianie w dniu 03.02.2022 r., a decyzja doręczona została w dniu 07.02.2022 r.; SO.5355.3.2022: zarejestrowano informację o zmianie w dniu 25.02.2022 r., a decyzja doręczona została w dniu 28.02.2022 r.; SO.5355.4.2022: zarejestrowano informację o zmianie w dniu 03.03.2022 r., a decyzja doręczona została w dniu 24.03.2022 r.; SO.5355.5.2022: zarejestrowano informację o zmianie w dniu 16.03.2022 r., a decyzja doręczona została w dniu 21.03.2022 r.; SO.5355.25.2022: zarejestrowano informację o zmianie w dniu 03.08.2022 r., a decyzja doręczona została w dniu 04.08.2022 r.; SO.5355.26.2022: zarejestrowano informację o zmianie w dniu 17.08.2022 r., a decyzja doręczona została w dniu 22.08.2022 r.; SO.5355.28.2022: zarejestrowano informację o zmianie w dniu 31.08.2022 r., a decyzja doręczona została w dniu 01.09.2022 r.

Odnosząc się do powyższego wskazania wymaga, iż decyzja o zmianie imienia lub nazwiska podlega natychmiastowemu wykonaniu. Rygor natychmiastowej wykonalności wynika wprost z przepisu art. 12 ust. 2 ustawy o z.i.i.n. To oznacza, że jej wykonanie polegające na aktualizacji rejestrów państwowych, jak również dołączeniu wzmianki dodatkowej do aktu (aktów) stanu cywilnego wnioskodawcy (ewentualnie aktów urodzenia jego małoletnich dzieci) nastąpi po jej doręczeniu, niezależnie od tego, że jest ona nieostateczna. Z całą pewnością strona, której dotyczy decyzja w przedmiocie zmiany imienia lub nazwiska może uwzględnić skutki z niej wynikające dopiero z chwilą doręczenia rzeczzonego rozstrzygnięcia i w efekcie dopiero wówczas jest uprawniona, a zarazem zobowiązana posługiwać się nowym imieniem lub nazwiskiem. Z akt ww. spraw wynika, że wnioskodawcy swoje decyzje otrzymali w terminie późniejszym, niż data wydania tych decyzji. To oznacza, że ww. decyzje stały się wykonalne w dacie, w której zostały one doręczone wnioskodawcom, a nie w dacie ich wydania.

W wyniku kontroli ustalono również, że w treści wszystkich wydanych decyzji administracyjnych znajduje się nr PESEL jako dane identyfikujące strony lub osoby, których dotyczy zmiana imienia lub nazwiska, czego nie wymaga art. 107 § 1 k.p.a.⁴⁹.

[dowód: akta kontroli str. 560-819]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację przez Prezydenta Miasta Bolesławiec zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska w zakresie zmiany imienia i nazwiska oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano Prezydentowi Miasta Bolesławiec.

W związku z powyższymi ustaleniami kontroli, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

W ZAKRESIE DOWODÓW OSOBISTYCH:

1. Wpływające wnioski o wydanie dowodu osobistego w postaci papierowej opatrywać pieczęcią wpływu, stosownie do przepisu § 42 ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej.
2. Na wnioskach o wydanie dowodu osobistego odnotowywać informację o pobraniu lub też niepobraniu odcisków palców, zgodnie z § 4 ust. 3 r.d.o.
3. Na wnioskach o wydanie dowodu osobistego odnotowywać informację o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, zgodnie z art. 29a ust. 6 u.d.o.
4. Na formularzach odbioru dowodu osobistego sporządzać adnotację o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, jeśli wniosek złożono na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej.
5. Pisma sporządzane w postaci dokumentu elektronicznego doręczać osobom fizycznym za pośrednictwem ePUAP w trybie Urzędowego Poświadczenia Doręczenia.

---

⁴⁹ Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych wskazuje, że oznaczanie stron postępowania administracyjnego nie tylko imieniem, nazwiskiem i adresem zamieszkania, ale również numerem PESEL jest niezgodne z prawem. Oznaczenie strony lub stron w decyzji administracyjnej powinno zawierać tylko te dane, które są niezbędne do wypełnienia obowiązku wynikającego z art. 107 § 1 k.p.a., a więc do osiągnięcia celu jakim jest wydanie decyzji administracyjnej (zob. decyzja Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych znak ZSPU.440.379.2018 z dnia 22 października 2018 r.). Również ustawa o zmianie imienia i nazwiska nie zawiera żadnego przepisu szczególnie, który obliogwałby organ do umieszczania w decyzji numeru PESEL strony.

6. Zapewnić, aby decyzje administracyjne zawierały uzasadnienie odpowiadające wymogom art. 107 § 3 k.p.a.
7. W sprawach, w których prowadzone jest postępowanie administracyjne zakładać metryki spraw, zgodnie z art. 66a k.p.a.
8. Wzywać do uzupełnienia braków formalnych wniosku o udostępnianie danych oraz udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi w trybie przewidzianym art. 64 k.p.a. jedynie w przypadkach, gdy wniosek nie zawiera wszystkich niezbędnych elementów określonych we wzorze wniosku.
9. W przypadku, gdy wnioski o udostępnienie danych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi złożone na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej nie zawierają podpisu elektronicznego, wzywać do uzupełnienia braku formalnego podania na podstawie art. 64 § 2 k.p.a.
10. Weryfikować, czy wnioskodawca legitymuje się upoważnieniem do działania w imieniu podmiotu uprawnionego do uzyskania danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz do uzyskania dostępu do dokumentacji związanej z dowodami osobistymi, a w razie wątpliwości podejmować czynności wyjaśniające na podstawie art. 50 § 1 k.p.a.
11. Udostępniać dane zgodnie z zakresem żądania wnioskodawcy.
12. Badać wnioski o wydanie zaświadczenia z Rejestru Dowodów Osobistych, a w razie wątpliwości podejmować czynności wyjaśniające na podstawie art. 218 § 2 k.p.a.
13. W zaświadczeniach z Rejestru Dowodów Osobistych wskazywać oznaczenie organu oraz powoływać prawidłową podstawę prawną - art. 63 ust. 1 u.d.o.

W ZAKRESIE ZMIANY IMIENIA I NAZWISKA:

1. Przestrzegać art. 11 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, a w przypadku braków formalnych wniosku podejmować czynności na podstawie art. 64 § 2 k.p.a.
2. Zapewnić, aby zgoda dziecka na zmianę nazwiska wyrażana była w sposób, o którym mowa w art. 8 ust. 4 ustawy o zmianie imienia i nazwiska.
3. Zapewnić, aby zgoda rodzica na zmianę nazwiska dziecka wyrażana była w sposób, o którym mowa w art. 8 ust. 5 ustawy o zmianie imienia i nazwiska.
4. Podejmować wszelkie kroki do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i przestrzegać obowiązków organu do wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego (art. 77 § 1, art. 80 k.p.a.), a w przypadku niewyjaśnionych okoliczności wzywać do czynności procesowych na podstawie art. 50 § 1 k.p.a.
5. Zmiany wynikające z decyzji o zmianie imienia i nazwiska rejestrować w rejestrze PESEL po dniu doręczenia decyzji stronie.
6. Przestrzegać przepisu art. 107 § 1 k.p.a. - nie umieszczać w decyzji o zmianie imienia i nazwiska numeru PESEL stron.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie **w terminie do dnia 23 stycznia 2023 r.** informacji o wykonaniu zaleceń i wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Jarosław Obremski